

Perustason ammattipätevyyskoe

Kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyys voidaan 16.11.2020 alkaen saavuttaa perustason ammattipätevyyskoulutuksen lisäksi myös perustason ammattipätevyyskokeella. Perustason ammattipätevyyskoea varten ei tarvitse suorittaa määrämuotoista ammattipätevyyskoulutusta.

Koe järjestetään hyväksytyin kokeen järjestäjien toimesta. Hyväksytyt kokeen järjestäjä laatii, järjestää ja arvioi kokeen.

Perustason ammattipätevyyskokeen suorittaminen vastaa 280 tunnin ammattipätevyyskoulutuksen suorittamista ja ammattipätevyyden laajentamisen osalta 70 tunnin koulutuksen suorittamista.

Perustason ammattipätevyyskokeen järjestäjäksi hakeminen

Perustason ammattipätevyyskokeen saa järjestää Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymä toimija. Perustason ammattipätevyyskokeen järjestäjäksi haetaan lomakkeella E719

Perustason ammattipätevyyskoe voidaan suorittaa myös Opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymässä koulutuskeskuksessa tai Puolustusvoimissa kuljettajakoulutuksen yhteydessä.

- Lisää perustason ammattipätevyyskokeen järjestäjäksi hakemisesta [Liikenteen palveluista annetussa laissa \(320/2017\)](#) ja [Valtioneuvoston asetuksessa kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä \(434/2018\)](#).
- Liikenne- ja viestintäviraston hakemus perustason ammattipätevyyskokeen järjestäjäksi hakemiseen sekä tiedot tarvittavista liitteistä löytyvät [Liikenne- ja viestintäviraston nettisivuilta](#).

Perustason ammattipätevyyskokeen arvioijat ja kokeesta vastaava johtaja

Perustason ammattipätevyyskokeen järjestäjällä tulee olla kokeesta vastaava johtaja. Johtajan pätevyysvaatimukset on määritelty Valtioneuvoston asetuksessa kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä.

Kokeen järjestäjällä tulee olla toiminnan laajuuteen nähden riittävä arviointeja suorittava henkilöstö. Lisäksi järjestäjällä tulee olla kokeiden vastaanottamisessa tarvittavat vaatimukset täyttävät ajoneuvot sekä muut asianmukaiset välineet, toimitilat sekä kokeen järjestämissuunnitelma. Suunnitelmassa tulee olla eriteltyinä kokeen muodostavien osien toteuttamistavat kestoineen ja kokeen arviointiperusteet.

Liikenteen palveluista annetun lain 37§:n mukaan kokeita arvioiva henkilö ei voi toimia koulutuskeskuksessa koulutuksen antajana.

Perustason ammattipätevyyskokeen rakenne

Perustason ammattipätevyyskoe koostuu teoriakokeesta ja käytännön kokeesta. Teoriakoe ja käytännön koe voidaan suorittaa eri päivinä.

Teoriakoe

- Teoriakokeen kesto on oltava vähintään 4 tuntia. Koe voidaan toteuttaa sähköisesti tai kirjallisesti. Teoriakokeessa tulee olla kaksi osaa.
 - Ensimmäinen osa voi sisältää monivalintatehtäviä tai suoraan vastattavia tehtäviä tai näiden yhdistelmiä.
 - Toinen osantulee muodostuu tilanteiden tarkastelu -tehtävistä, joissa voi olla kirjallisen tapahtumainkuvauksen ohella kuviin ja videoihin pohjautuvia kysymyksiä.
- Mikäli koeaika jaetaan kahteen osaan, tulee ensimmäisen osan tehtävät olla palautettuna ennen osan päättymistä.

Käytännön koe

Käytännön koe koostuu käytännön koe-osasta ja ajokoe-osasta

- Käytännön koe -osassa arvioidaan suoritettavan kuljetusmuodon edellyttämää osaamista erityisesti [direktiivin 2003/59/EY](#) liitteen 1 oppiaineluettelon kohdissa 1.4–1.6, 3.2, 3.3 ja 3.5, jotka koskevat turvallisuussääntöjen ja ajoneuvon tarkoituksenmukaisen käytön mukaista kuormittamista, matkustajien turvallisuudesta ja mukavuudesta huolehtimista, rikollisuuden ja salamatkustamisen sekä fyysisten riskien ennalta ehkäisemistä ja hätätilanteiden arviointia. Tämän osan kesto on oltava vähintään 30 minuuttia.

Käytännön kokeen ajokoe-osa

- Kokeessa käytettävän ajoneuvon on täytettävä 2006/126/EY säädetyt koeajoneuvon vaatimukset.
- Arvioidaan turvallisuussääntöihin perustuvaa järkevää ajokäyttäytymistä erilaisissa liikennetilanteissa ja -ympäristöissä, joita kuljettajien työssä voidaan kohdata.
- Ajoneuvoa kuljettavalla on oltava käytettävän ajoneuvon ajo-oikeus.
- Ajokoe-osan kesto on vähintään 90 minuuttia.

Kolmasosa ajokoe-osasta voidaan suorittaa korkealaatuisella simulaattorilla tai erityisellä testialueella. Simulaattorilla tai erityisellä testialueella suoritettava koe vähentää ajokokeen osuutta simulaattorilla tai erityisellä testialueella suoritettuna verran, kuitenkin enintään 30 minuuttia.

Simulaattorilla tai erityisellä testialueella suoritettavassa kokeessa on arvioitava erityisesti:

- kuljettajan toimintaa,
- ajoneuvon hallintaa,
- järkevää ajokäyttäytymistä sekä
- ajamista vaikeissa ja vaihtelevissa olosuhteissa.

Kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetun valtioneuvoston asetuksen 11 a§:ssä on määritelty kokeessa käytettävän simulaattorin vaatimukset.

Perustason ammattipätevyys voidaan laajentaa toiseen kuljetusmuotoon suorittamalla sitä vastaava käytännön koe ja teoriakokeesta ne direktiivin

2003/59/EY liitteen 1 oppiaineluettelon osat, jotka koskevat suoritettavaa kuljetusmuotoa ja pätevyyttä.

Perustason ammattipätevyyskokeen järjestäminen Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymillä kokeen järjestäjillä

Kokeen järjestäjä tekee ilmoituksen ammattipätevyyskokeen järjestämisestä Traficomin palveluntuottajalle Ajovarmalle. Ilmoitus tehdään lomakkeella E718

Ilmoitus on oltava palveluntuottajalla viimeistään 10 vuorokautta ennen kokeen järjestämistä. Koetilaisuutta ei voida ilmoittaa sähköisesti rajapinnan kautta. Koe on järjestettävä hakemuksessa esitetyn ja hyväksytyin järjestämissuunnitelman mukaisesti ja siten, että valvojalla on pääsy koetilaisuuteen.

Perustason ammattipätevyyskokeen tai kokeen osan suorittaminen järjestäminen Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymillä kokeen järjestäjillä

Päätös kokeen tai kokeen osan suorittamisesta annetaan lomakkeella E707. Päätöksellä on oltava perustelut kokeen tai kokeen osan hyväksymisestä tai hylkäämisestä.

Päätös kokeen osasta on annettava kokeen suorittajalle ilman aiheetonta viivytystä. Kokeen osasta annettu hyväksytty päätös on voimassa suorittamispäivästä yhden vuoden. Kokeen osat voidaan suorittaa eri kokeen järjestäjän toimesta.

Kokeen suorittaja voi hakea oikaisua kokeesta annetusta päätöksestä. Päätöksen oikaisuvaatimukseen tekee Liikenne- ja viestintävirasto.

Ammattipätevyyden rekisteröinti ja kortin hakeminen hyväksytyin kokeen suorittamisen jälkeen

Kun kokeen suorittajalla on koko koe (teoriakoe, käytännön koe ja ajokoe) hyväksytysti suoritettuna kokeen suorittaja voi rekisteröidä ammattipätevyytensä Liikenne- ja viestintäviraston palveluntuottajalla.

Perustason ammattipätevyyden rekisteröintiä varten kokeen suorittajalla on oltava päätös jokaisen kokeen osan suorittamisesta. Kokeen osat voivat olla yhdellä päätöksellä tai erillisillä päätöksillä. Hylätystä kokeen osasta ei tehdä rekisteröintiä.

Hyväksytysti suoritettu perustason ammattipätevyyskoe vastaa perustason ammattipätevyyskoulutuksen suorittamista 280 tunnin pituisena.

Perustason ammattipätevyys voidaan laajentaa toiseen kuljetusmuotoon suorittamalla sitä vastaava käytännön koe ja teoriakokeesta ne oppiaineluettelon osat, jotka koskevat suoritettavaa kuljetusmuotoa ja pätevyyttä. Ammattipätevyyden laajentamisen perustason ammattipätevyyskokeella vastaa 70 tunnin pituisia koulutuksella suoritettua perustason ammattipätevyyden laajentamista. Rekisteröinnin jälkeen henkilö voi hakea itselleen ammattipätevyyskorttia tai ajokorttiin merkintää ammattipätevyydestä.

Ammattipätevyyden ylläpitäminen

Liikenteen palveluista annetun lain 34§:n mukaan kuljettaja ylläpitää ammattipätevyytään jatkokoulutuksella. Muilla tavoilla ammattipätevyyttä ei voi ylläpitää.

Mikäli henkilö on saavuttanut ammattipätevyyden, niin aiemmin saavutettuun ammattipätevyyden samaan liikennelajiin uudelleen suoritettu perustason ammattipätevyyskoulutus tai perustason ammattipätevyyskoe ei oikeuta henkilöä saamaan uutta ammattipätevyyskorttia tai merkintää ammattipätevyydestä ajokorttiin.

Koulutustieto rekisteröidään kuitenkin liikenneasioiden rekisteriin, vaikka uutta ammattipätevyyskorttia tai merkintää ammattipätevyydestä ajokorttiin ei myönnetä.

Poikkeus: Jos henkilö on varusmiespalveluksen aikana suorittanut ammattipätevyyskoulutuksen 140 tunnin pituisena, niin alle 21-vuotiaana hän voi saattaa ammattipätevyyden voimaan suorittamalla uudestaan 140 tunnin perustason ammattipätevyyskoulutuksen tai perustason ammattipätevyyskokeen varusmiespalveluksen jälkeen saadakseen riittävän määrän koulutusta ammattipätevyyden saavuttamiseen.